

Originality: *Despite the fact that pronouns are an extremely old class of words, none of the scientists have ever been involved in the study of their functional yield in the Eastern Polissia dialect. This determines the timeliness of the research.*

Conclusion: *According to the results of our research, the proportion of the usage of adjective declension pronouns in the Eastern Polissia dialect texts is different and depends on a particular speech situation. This leads to the presence of a wide range of functions inherent in these pronouns.*

Key words: *dialect text, Eastern Polissia dialect, patois, pronoun, adjective type of declension, function.*

Надійшла до редакції 08.09.17

Прийнято до друку 15.10.17

УДК 811.161.2'282.2

ЧАГАН Оксана Іванівна,
викладач кафедри гуманітарних наук
Національної академії сухопутних військ
e-mail: oksanachagan@ukr.net

НАЗВИ ПІДСОБНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРИМІЩЕНЬ У БОЙКІВСЬКИХ ГОВІРКАХ

Трансформація традицій народного будівництва на сучасному етапі викликає різноманітні зміни в лексичній, що пов'язана з ним. Вони зумовлені як лінгвальними, так і екстралінгвальними чинниками. Тому дослідження будівельної лексики викликало науковий інтерес у багатьох мовознавців на ґрунті багатьох говірок українського мовного континууму. Однак будівельна лексика бойківських говірок як система ще не була об'єктом окремого дослідження.

У статті розглянуто функціонування назв підсобних господарських приміщень як сегмента лексики традиційного народного будівництва бойківських говірок. З'ясовано походження цих слів, виявлено мотиваційні ознаки, що є підставою для номінації, наведено лексичні паралелі в інших говірках української мови. Установлено, що основу досліджуваної лексико-семантичної групи формують здебільшого власне українські утворення. Меншу кількість складають запозичення з німецької мови та давні запозичення з грецької та латинської мов.

З'ясовано, що типовими для творення назв є такі мотиваційні ознаки: 'сільськогосподарська продукція чи предмет зберігання', 'розташування приміщення'. На підставі аналізу встановлено, що більшість назв підсобних господарських приміщень є полісемантичними. Засвідчені лексеми функціонують у літературній мові та поширені в інших говорах української мови.

Перспективою дослідження визначено аналіз інших лексико-семантичних груп тематичної групи лексики традиційного народного будівництва.

Ключові слова: *лексема, лексико-семантична група, семантика, мотивація, назви підсобних господарських приміщень, бойківські говірки.*

Постановка проблеми. Лексика традиційного народного будівництва завжди привертала увагу мовознавців, оскільки відображає розвиток духовної та матеріальної культури етносу. Елементи лексичної системи, за твердженням В. Німчука, у своєму функціонуванні тісно пов'язані не тільки з внутрішньомовними чинниками, а й із долею денотатів [1], тому трансформація традицій народного будівництва спричинює різні архаїчні та інноваційні зміни в говірках, які потребують докладного вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Будівельну лексику на матеріалі говірок української мови вивчали такі дослідники, як З. Бичко [2], Л. Дорошенко [3, 4], О. Євтушок [5], Г. Шило [6], В. Пілецький [7], М. Никончук [8], М. Бігусяк [9], Л. Поліщук [10, 11], Д. Тодер [12] та ін. Лексику будівництва в складі тематичних груп

побутової та сільськогосподарської лексики слобожанських говірок досліджували К. Глуховцева [13], Р. Сердега [14], Л. Тищенко [15].

Визначення раніше не вивчених частин загальної проблеми. Лексика традиційного сільського будівництва бойківських говірок як система ще не була об'єктом дослідження.

Мета пропонованої статті – здійснити лексико-семантичний аналіз назв підсобних господарських приміщень як сегмента тематичної групи лексики традиційного будівництва в бойківських говірках. Мета передбачає розв'язання таких завдань: дослідити етимологію та мотивацію назв, виявити способи номінації, виявити лексичні паралелі в інших говірках української мови.

Виклад основного матеріалу. Джерелами для дослідження слугували власні польові записи, здійснені в 47 населених пунктах Бойківщини впродовж 2016–2017 рр., а також матеріали «Словника бойківських говірок» М. Онишкевича (Он).

Лексико-семантичну групу (ЛСГ) назв підсобних господарських приміщень у бойківських говірках репрезентують лексеми із семантикою: 'приміщення для зберігання зерна', 'відгороджене місце для зберігання зерна', 'будівля для зберігання снопів, сіна, полови, а також для молотьби, віяння тощо', 'приміщення для зберігання сіна, соломи, полови', 'відгороджене місце у клуні для зберігання сіна', 'місце для молотьби, очищення та просушування зерна', 'приміщення для воза та іншого реманенту'.

Зі значенням 'приміщення для зберігання зерна' у бойківських говірках фіксуємо слова: *ко¹мора* (ВНП) (пор.: літ. *комора* (СУМ, IV, с. 247)) *штик¹л'ар* (Крк), *штик¹л'ір* (Брк), *штих¹л'ер* (Ндн, Трл), (Он., II, с. 387).

Лексема *ко¹мора*, уживана в усіх обстежених говірках, є давнім запозиченням з грецької чи латинської мов (ЕСУМ, II, с. 540). Зі значенням 'казна', 'будинок' слово відоме ще староукраїнській мові (СУМ¹⁴⁻¹⁵, I, с. 492). Лексема засвідчена в багатьох говірках української мови зі схожою семантикою: закарп. 'окрема неоплювальна кімната у житловому селянському будинку для зберігання їжі, одягу та ін. поклажі' (ДЛАЗО, к. 21), східнополіс. 'окрема будівля для зберігання зерна' [4, с. 454], східноподіл. 'приміщення для реманенту', 'приміщення для зберігання зерна', 'будівля для зберігання снопів, сіна, соломи, а також для молотьби та віяння і т. ін.', 'приміщення для кукурудзи', 'приміщення для полови', 'місце для молотьби, очищення та просушування зерна' [10, к. 36], наддніпр. 'відділення типу кладової' (Ващ., с. 17), південнослобож. 'приміщення для зберігання зерна' [15, с. 158].

Лексема *штик¹л'ар* (фонетичні варіанти *штик¹л'ір*, *штих¹л'ер*) запозичена з німецької мови (ЕСУМ, VI, с. 463). За свідченням респондентів, архаїзується і відома тільки старшому поколінню: *то ко¹ли¹с'' ко¹мору називали / дау¹но / дау¹но* (Брк). Назва поширена і в інших говірках із ідентичною семантикою: лемк. *штихлір* 'окремо прибудована комора', 'приміщення для зерна' (Пирт., с. 444), наддністр. *штихлір* 'приміщення для зерна', 'комора' (Шило, с. 282), бук. *штихлір* 'комора' (СБГ, с. 670).

Диференційна ознака (ДО) 'розташування приміщення' у деяких обстежених говірках формує семантичне протиставлення: *ко¹мора* 'приміщення під одним дахом з житловим будинком': *штик¹л'ар* (Крк), *штик¹л'ір* (Брк), *штих¹л'ер* (Ндн, Трл) 'окрема будівля біля будинку'.

Як стверджують респонденти, *ў нас тут ў ¹горах ¹л'уди ¹мали ¹мало з¹б'іж'а* (Грбн), тому не було потреби будувати окреме приміщення для його зберігання. Відповідно для зберігання зерна використовували відгороджене місце, яке номіновано: *ск¹рин'а* 'нерухомий ящик з кришкою для зсипання зерна' (Брк, Глівц Ск, Грбн, Зкц, Тхк, Хтр, Крк, Лбх С., Лбх Т., Нжн, Сгл, Н. Ржн), *сус'ік* 'тс.' (Лмн), *в'ід¹с'ік* 'тс.' (Брк).

У бойківських говірках назви *сус'ік*, *в'ід¹с'ік* мотивовані дією, яку виконували для їх облаштування, загороджуючи частину приміщення. Лексема *в'ід¹с'ік* є віддієслівним безафіксімним утворенням: *в'ід¹с'ік* ← *відсікати*. Слово *сус'ік* виводять із псл. *sqšěкъ*, що складається з префікса *sq-* 'су' й основи *sěk-* (*sěkti) 'сікти' (ЕСУМ, V, с. 482) та

вживається також зі значенням 'відгороджене місце для сіна' (В. Лн, Тр'є, Глц Сmb, Тпл, Мшц). Назви мають паралелі в інших говорах: наддністр. *сусік* 'місце у stodolі, де складають снопи' (Шило, с. 248), лемк. *сусік* 'засік в амбарі для зерна' (Пирт., с. 376), гуц. *сусік* 'засік', 'скриня (для одягу, зерна)' (ГГ, с. 179), східноподіл. *су'с'ік, в'ід'с'ік* 'відгороджене місце в коморі для зберігання зерна' [10, с. 347]; пор. літ.: *сусік* 'відгороджене місце в коморі, зерноскошвиці і т. ін. для зсипання зерна', 'великий і високий, звичайно нерухомий ящик з лядою для зсипання зерна, борошна' (із ремаркою *діалектне*) (СУМ, IX, с. 857), *відсік* 'ізольована частина судна', 'відгороджена частина якого-небудь приміщення спеціального призначення' (СУМ, I, с. 637).

Етимологи не мають однозначної думки щодо походження слова *скріня*: уважають, що це або запозичення з латинської мови, або успадковане слов'янське утворення (ЕСУМ, V, с. 286) (пор.: *скріня* 'великий ящик з кришкою і замком для зберігання одягу, коштовностей і т. ін.' (СУМ, IX, с. 318)).

Вагоме місце в господарстві бойків має будівля для зберігання снопів, сіна, полови, а також для молотби, віяння тощо. На її позначення зафіксовано лексеми *'бойище* (Брк, Нжн, Сглт, Жкн, Псп.), *'бойище* (В. Лн, Сшц, Тр'є, Ндн, Трл, Бгл, Жпн, Рлч), *'боище* (Лмн, В. Лн, Глц Сmb), *'бойиско* (Тр'є, Глц Сmb, Глвк), *о'бойиску* (Тпл), *о'бойку* (Тпл), *'боища* (Глц Сmb, Ндн), *сто'дола* (Бгт, Брк, Глц Ск, Жпн, Грбн, Зкц, Клн, Тхк, Хтр, Крк, Опр, Лбх С, Лбх Т, Нжн, Трвк, Н. Ржн, Ндн, Мшц, Мtv, Хщн, Ябл).

Лексема *'бойище* відома в літературній мові із семантикою 'бій', 'місце, де відбувся бій' (СУМ, I, с. 212). Етимологи виводять лексему від дієслова *бити* (ЕСУМ, I, с. 186). У бойківських говірках, припускаємо, значення 'будівля для зберігання снопів, сіна, полови, а також для молотби, віяння тощо' сформувалося шляхом метонімічного перенесення із частини на ціле, оскільки в досліджуваних говірках слово вживається також на позначення місця для вимолочування зерна шляхом вибивання колосків ціпами, і, очевидно, мотивована дією, для якої було призначене приміщення. Слово та його варіанти зафіксовані в лексикографічних працях з інших говірок української мови: наддністр. 'тік' (Шило, с. 55), 'місце в stodolі, де молотили збіжжя' (Пшеп., с. 71), західнополіс. 'майданчик для фізкультури біля школи' (Аркуш., I, с. 26).

Назва *сто'дола* запозичена з польської мови (ЕСУМ, V, 423); у досліджуваних говірках є багатозначною і спорадично зафіксована зі значенням: 'приміщення поруч з клунею для зберігання сіна, соломи' (Мtv), 'прибудова до клуні для зберігання реманенту' (Брк) та з тією ж семантикою засвідчена М. Онишкевичем (Он., II, с. 254); пор.: літ. (СУМ, IX, с. 724). З ідентичною семантикою відома західнополіським (Сvтуш., к. 68), південнословобожанським [15, с. 161], східноподільським [10, с. 345] говіркам.

Значення 'приміщення для зберігання сіна, соломи, полови' в обстежених бойківських говірках репрезентують слова: *полоу'ник* (Бгл, Бгт, Зкц, Лбх С., Лбх Т., Лсц, Ндн, Сглт), *пелеу'ник* (Брк, Жкт, Опр, Хщв, Ябл, Ялн), *пилю'ник* (Нжн, Шдц), *полуд'ник* (Зкц), *пе'рило* (Брк, Крк, Лмн, Нжн, Сглт), *пи'рило* (Хтр), *'перило* (Опр), *за'гата* (Брк, Глвк, Жкт, Жпн, Клн, Лбх С., Лмн, Ндн, Опр, Рсх, Рпн, Сшц, Спс, Трл, Тр'є, Хщв, Хтр.), *'шопа* (Хтр, Крк, Сглт, Лбх Т, Ябл), *п'рибік* (Глц Ск., Н. Ржн, Сшц, Хтр).

Питома лексема *за'гата* в «Словнику української мови» зафіксована з ремаркою *діалектне*: 'стіна хліва, зроблена з подвійного плоту, закладеного всередині соломою і т. ін' [СУМ, I, с. 482]. У бойківських говірках слово має розширену семантичну структуру: 'приміщення для зберігання воза та іншого реманенту' (Брк, Клн, Крк, Хтр, Опр, Лбх С., Лмн, Сшц, Спс, Тр'є, Глвк, Ндн, Трл, Рсх, Рпн), 'прибудова вздовж задньої стіни хати або лише стайні для сільськогосподарського реманенту, соломи тощо' (Он., I, с. 265). З різним семантичним наповненням лексему знаходимо в інших діалектних джерелах: лемк. 'приміщення; добудівка за хатою для сіна' (Пирт., с. 110), наддністр. 'зовнішнє утеплення стін будинку на зиму' (Шило, с. 120), гуц. 'зовнішнє утеплення хати' (Негр, с. 73), бук. 'зовнішнє утеплення стін старих хат кукурудзинням, очеретом', 'загорода з піддашшям'

(СБГ, с. 127), поліс. ‘утеплення стін хати або комори’, ‘гребля, якою бобри перегороджують річку’ (Аркуш., с. 164), південнословобж. ‘приміщення для зберігання сіна’ [15, с. 162].

Слово *по¹лоуник* (пор. літ.: *полóвник* ‘тс.’ (СУМ, VI, с. 89)), мотивоване назвою сільськогосподарської продукції, яку зберігають у приміщенні (бойк. *по¹лова* ‘відходи при обмолочуванні зерна’). У досліджуваних говірках зафіксована також зі значенням ‘прибудова при хліві для сіна соломи’ (Он., II, с. 106); пор.: *половник* ‘тс.’ (Грінч., III, с. 286), а також: західнополіс. (Євтуш., к. 67), східноподіл. [10, с. 321], східнословобжан. [13, с. 97].

Лексема *пе¹рило* має затемнену мотивацію. Імовірно, це похідне віддієслівне утворення від *пéрти* (ЕСУМ, IV, с. 348; 356), мотивоване дією ‘заперти’, ‘замкнути’. У бойківських говірках є полісемантичною: ‘приміщення для зберігання воза та іншого реманенту’ (Брк, Крк, Лмн, Нжн, Сглт, Лбх Ск), ‘відгороджене місце в хліві, де зберігають сіно солому’ (Ксв, Мтв, Орв, Орк, Рлч, Ямц). У «Словнику бойківських говірок» зафіксоване теж із декількома значеннями: ‘перегородка, куди складають сіно, солому’, ‘повітка клуня для сіна’, ‘перегородка в коморі для зерна’, ‘прибудова при хліві для сіна, соломи’ (Он., II, с. 56). Назва відома наддністрянським говіркам із значенням ‘горище над стайнею’ (Шило, с. 197), ‘місце у стодолі, де складають снопи; засторонок’ (Шило, с. 200).

Лексема *шопа*, що є запозиченням із німецької мови (ЕСУМ, VI, с. 453), у досліджуваних говірках є також полісемантичною: ‘приміщення для зберігання воза та іншого реманенту’ (Брк, Глц, Зкц, Жпн, Клн, Крк, Мтв, Нжн, Н. Ржн, Ямц), ‘приміщення для зберігання дров’ (Брк, Зкц, Н. Ржн), ‘повітка’, ‘приміщення для сільськогосподарського реманенту’, ‘сарай’ [Он., II, с. 386]. У «Словарі української мови» за ред. Б. Грінченка зареєстрована зі значенням ‘навіс, сарай, з двома, рідко трьома стінками для возів і господарських знарядь’ (Грінч., IV, с. 508); пор.: ‘покрівля, накриття на опорах для захисту чого-небудь від сонця, дощу і т. ін.’ (СУМ, XI, с. 509). Слово відоме багатьом говорам української мови із такими значеннями: лемк. ‘клуня’, ‘приміщення для сіна, соломи’, ‘приміщення для сільськогосподарського реманенту’ (Пирт., с. 443), наддністр. ‘місце, де складають дрова’ (Шило, с. 281), західнопол. ‘будівля для зберігання сіна, соломи, снопів, а також для молотьби, віяння’ (Євтуш., к. 68), гуц. (ГГ, с. 218), південнословобж. ‘приміщення для зберігання зерна’ [15, с. 161], східноподіл. ‘приміщення для реманенту’, ‘приміщення для утримання свиней у домашньому господарстві’, ‘приміщення для утримання корів у домашньому господарстві’, ‘будівля для зберігання снопів, сіна, полови, а також для молотьби, віяння’, ‘приміщення для коней’, ‘приміщення для полови’, ‘утеплене темне приміщення, куди зносять вулики для зимівлі бджіл’, ‘приміщення, у якому зберігають зерно’, ‘приміщення для зберігання дров’, ‘приміщення для овець, кіз’ [10, с. 366].

Назва *п¹рибік*, що репрезентує значення ‘приміщення для зберігання сіна, соломи, полови’, мотивована місцем розташування. У досліджуваних говірках полісемантична: ‘прибудова коло будинку для сіна, соломи’ (Хтр, Сшц), ‘прибудова коло хліва для реманенту’ (Хтр), ‘прибудова коло хліва для утримання худоби та птиці’ (Глц Ск., Н. Ржн), ‘комора позаду хати’ (Хщв). Аналізована назва зафіксована в «Словнику бойківських говірок» зі значенням ‘комора позаду хати’ (Он., II, с. 135) і відома іншим говорам української мови з відповідним семантичним наповненням: надсян. ‘прибудування при стодолі до переховування паші’ (Пшеп., с. 200), наддністр. ‘прибудова до стодолі’ (Шило, с. 215), західнопол. ‘прибудова до хати, де зберігали огірки, капусту та ін.’ (Аркуш., II, с. 84).

У бойківських говірках ДО ‘розташування стосовно основної будівлі’ формує семантичні опозиції ‘приміщення для зберігання сіна, соломи, полови вздовж задньої стіни хліва’ : ‘приміщення для зберігання сіна, соломи, полови вздовж бічної стіни хліва’; відповідно: *за¹гата* : *пелеу¹ник*, *пе¹рило* (Брк, Жкт, Жпн, Крк, Лбх С., Лмн, Опр, Хщв), *за¹гата* : *пи¹рило* (Лмн, Хтр), *полоу¹ник*, *полуд¹ник*, *пилиу¹ник* : *пе¹¹рило* (Зкц, Нжн, Сглт).

У досліджуваних говірках зафіксовано назви, що позначають приміщення для зберігання сіна, соломи, однак називають не окрему споруду, а горище над господарською будівлею, де зберігають сіно, солому: *n'íd* (Брк), *n'íd^m* (Глівц Ск, Ябл), *'подинок* (Шдц), *n'íd:ашок* (Грбн), *n'íd:аш'a* (Грбн), *(n'ídr'u)* (Ямц), *'подр'a* (Лбх Т., Сглт, Тхк), *бан'тина* (Брк), *'банты* (Лмн), *'банта* (Глівц Ск., Крк, Лбх С.), *'банти* (Хщн, Зкц, Хтр, Опр, Н. Ржн), *пат* (Лбх Т.), *ге'рин'дин'a* (Нжн), а також назва *на с'тайни* (Н. Ржн, Рсх).

Питома лексема *під* 'горище' (ЕСУМ, IV, с. 387) із ремаркою *діал.* відома загальнонародній мові (СУМ, VI, с. 391). В аналізованих говірках поширена зі значенням 'горище над житловим будинком' (ВНП), 'горище над хлівом' (Брк, Глівц Ск, Ябл). В інших говірках української мови лексема зафіксована здебільшого з семантикою 'горище над хатою' (Пирт., с. 288, Шило, с. 202, СБГ, с. 416, ГГ, с. 149), а також 'оборіг' (Аркуш., II, с. 49).

Синонімами до питомого *під* можна вважати власне українську лексему *'подинок* (ЕСУМ, II, с. 95) та запозичену з угорської лексему *пат* (ЕСУМ IV, с. 251). З ідентичною семантикою в інших говірках південно-західного наріччя зафіксовано словотвірні варіанти назви: лемк. *поденок* 'стеля у стайні' (Пирт., с. 301), *пат, падók, подéнс* 'настил над хлівом чи стайнею' (Шило, с. 192; 195; 210), *подіні* рідк. 'горище над малою прибудовою' (ГГ, с. 152).

Назва *n'íd:ашок (n'íd:аш'a)*, що зафіксована в літературній мові зі значенням 'горище' (із ремаркою *діал.*) (СУМ, VI, с. 423), мотивована, очевидно, розташуванням приміщення. Лексема відома з різними значеннями в інших говірках української мови: гуц. 'горище над хлівом', 'приміщення для реманенту, зберігання збіжжя' (ГГ, с. 149), 'місце, де тримають віз' (Шило, с. 203), західнопол. 'тс., що оборіг' (Аркуш., II, с. 49), 'приміщення для зберігання половини' (Євтуш., к. 67).

У бойківських говірках слово *'подр'a* (фонетичний варіант *'нідр'u*) багатозначне: 'горище над хлівом' (Тхк), 'горище у клуні' (Лбх Т., Сглт), 'сідало для курей' (Тхк). З декількома значеннями зафіксоване й М. Онишкевичем: *пóдр'a* 'перекладаина з жердок у клуні', 'поміст, перекладаина в хліві' (Он., II, с. 96); пор.: літ. *пóдря* 'сідало для курей', 'горище' (СУМ, VI, с. 755]. Етимологи вказують на праслов'янське походження слова: псл. *podra, podrъ*, очевидно, утворене з прийменника *po* й основи **drъ-* 'дерево' (ЕСУМ, IV, с. 477). Лексема та її варіанти, здебільшого на фонетичному рівні, зі схожою семантикою поширені в наддністрянських (Шило, с. 204), гуцульських (ГГ, с. 152), буковинських (СБГ, с. 438) говірках. У закарпатських говірках слово зафіксоване із значенням 'у старовинних хатах велике ліжко для багатьох осіб з дощок, постелених на полах' (Сабад., с. 243).

Лексема *'банти*, на думку етимологів, є запозиченим з німецької мови (ЕСУМ, I, с. 135); пор.: літ. *бантіна* 'поперечна балка між кроквами' (СУМ, I, с. 102). В обстежених бойківських говірках назва *'банти* відома зі значенням 'жердини, на яких сидять кури' (Глівц Ск, Клн), а *бан'тина* – 'поперечна балка між кроквами' (Глівц Ск, Клн). У говірках південно-західного наріччя ці лексеми (а також їх фонетичні та словотвірні варіанти) зафіксовані переважно із семантикою 'поперечна балка між кроквами' (СБГ, с. 23; ГГ, с. 21; Шило, с. 47; Пирт., с. 21; 10, с. 235).

Назва *берве'на* в обстежених говірках, очевидно, утворена шляхом метонімічного перенесення з частини на ціле, оскільки називає приміщення над клунею, конструктивними частинами якого є колоди; пор.: *бервенó* 'колода' (із ремаркою *діалектне*) (СУМ, I, с. 157). На думку М. Фасмера, слово *бервенó*, діал. *бервенó* має праслов'янські корені (Фасмер, I, с. 209). Із семантикою 'деревина', 'колода', 'підпора на березі', 'паль' зафіксована в «Словнику бойківських говірок» М. Онишкевича (Он. I, с. 49); пор.: гуц. *бервенó* 'колода' (ПГ, с. 12), закарп. *бервенó* 'колода' (Сабад., с. 22), бук. *бервенó* 'колода, деревина' (СБГ, с. 29), поліс. *берваня'ка* 'колода, очищена від кори і гілок, деревина' (Лис, с. 31).

Спорадичний вияв має лексема *герин'дин'а* (Нжн) на позначення горища над клунею, що, імовірно, є збірним поняттям до запозиченої з угорської мови назви *gerenda* ‘колода, балка’ (ЕСУМ, I, с. 499). У закарпатських говірках засвідчена назва *геренда́* зі значенням ‘основна поздовжня балка, на якій лежать поперечні балки стелі старовинної хати’ (Сабад., с. 56).

Двокомпонентна назва *на с'тайни* зафіксована в одній говірці (Н. Ржн); має прозору мотивацію, указуючи на розташування приміщення.

Опозиція значень ‘горище над хлівом’ : ‘горище над клунею’ зумовили протиставлення назв: *п'ід* : *бан'тина* (Брк), *п'ід^м* : *'банта* (Глц Ск., Крк, Лбх С.), *п'ід^м* : *'банти* (Хщн, Зкц, Хтр, Опр), *'подр'а* : *бе^мрве^м'на* (Тхк), *п'ід^м* : *пат* (Лбх Т.), *п'ід^м* : *'подр'а* (Лбх Т, Сглт), *п'ід* : *ге^мрин'дин'а* (Нжн), *на с'тайни* : *'банти* (Н. Ржн).

У бойківських говірках відгороджене місце в клуні для зберігання сіна номіновано: *р'іг* (Глвк, Рпн, Трл), *р'іжок* (Брк, Спс, Трл), *'сус'ік* (В. Лн, Тр'є, Глц Смб, Тпл, Мшц), *пир'ило* (Ксв, Мтв, Орв, Орк, Рлч, Ямц).

За свідченнями етимологів, назва *ріг* має праслов'янські корені (ЕСУМ, V, с. 87); пор.: літ. *ріг* та демінутив *ріжок* ‘сторона, край чого-небудь’ (СУМ, VIII, с. 553), а також: наддністр. *ріг*, *ріжок* ‘місце у стодолі, де складають снопи’ (Шило, с. 227), надсян. *р'іжок* ‘місце на збіжжя в стодолі’ (Пшеп., с. 202).

Значення ‘приміщення для зберігання воза та реманенту’ репрезентують назви: *во'з'їун'а* (Брк, Глц Ск., Іс, Лбх Т, Плв), *во'з'їун'а* (Лбх С., Н. Ржн) (Он., I, с. 139), *во'з'їуниц'а* (Хтр), *возо'ва* (Н. Ржн), *во'зоун'а* (В. Лн, Глвк, Мшц, Плв, Рсх, Спс, Тр'є), *за'в'із* (Трл), *ко'леши'а* (Жкн, Крк, Тхк, Хщв), *'шопа* (Ндн, Нжн), *'ш'іпка* (Грбн, Лбх Ск), *за'гата* (Опр), *на'в'іс* (Н. Ржн), *на'в'ес* (Нжн), *п'ідна'вес* (Глц Ск., Грбн, Сглт), *в'і'д:аш'а* (Н. Ржн), *п'ридашок* (Либохора С.).

Слово *во'з'їун'а* та його варіанти мотивовані назвою предмета, який зберігали в цьому приміщенні, утворені суфіксальним способом. Назва засвідчена в наддністрянських (Шило, с. 79) та в гуцульських (Негр., с. 43) говірках із ідентичною семантикою.

Лексема *ко'леши'а*, за свідченням етимологів, походить від псл. *kolo* ‘колесо, коло, круг’ (ЕСУМ, II, с. 514). Слово та його варіанти відомі іншим говорам української мови: лемк. ‘приміщення для підвід, саней’ (Пирт., с. 165), гуц. ‘навіс для зберігання сільськогосподарського реманенту, упряжі’ (Негр., с. 96), закарп. ‘приміщення для дров, знаряддя; дровітня’ (Сабад., с. 147), бук. ‘стайня, сарай, хлів’ (СБГ, с. 217), західнопол. ‘хлів, будівля для свійської худоби та птиці’ (Євтуш., к. 70).

Лексема *на'віс* мотивована особливостями будови реалії та є питомим віддієслівним утворенням (ЕСУМ, I, с. 408). В інших говірках української мови вживається із тим же значенням (СБГ, с. 420; Пирт., с. 216; Євтуш., к. 70; Лис., с. 131; 10, с. 312).

Префіксально-суфіксальні утворення *від'даш'а*, *п'ридашок*, очевидно, є похідними від *дах* (запозичення з німецької мови (ЕСУМ, I, с. 15)). Слово та його варіанти відомі багатьом говорам українського мовного континууму із різними значеннями: наддністрянським ‘місце, де тримають віз’ (Шило, с. 203), гуцульським ‘горище (над хлівом)’, ‘приміщення для реманенту, зберігання сіна’ (ГГ, с. 149), західнополіським ‘тс., що оборіг’ (Аркуш., II, с. 49).

На позначення місця для молотьби, очищення та просушування зерна в обстеженому ареалі зафіксовано лексеми *т'ік* (Грбн, Лбх С.), *м'іст* (Клн, Хтр), *'бойиче* (Брк), *'бойишче* (Глц Ск.), *'бойіско* (Бтл, В. Лн, Жкт, Жпн, Орк, Псп, Сшц), *сто'дола* (Н. Ржн).

Питома назва *т'ік* (ЕСУМ, V, с. 557) відома також і літературній мові (СУМ, X, с. 136). Слово *міст* у більшості бойківських говірок має значення ‘підлога в хліві’. Із ремаркою *діал.* зафіксоване у «Словнику української мови» (СУМ, IV, с. 749) та має праслов'янські корені (ЕСУМ, III, с. 482).

Висновки й перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз засвідчив різноманітність назв підсобних господарських приміщень у бойківських говірках. Встановлено, що основу досліджуваної лексико-семантичної групи формують

здебільшого власне українські утворення. Типовими для творення назв є такі мотиваційні ознаки: «сільськогосподарська продукція чи предмет зберігання», «розташування приміщення».

Значну частину назв аналізованої лексико-семантичної групи становлять питомі лексеми, меншу кількість складають запозичення з німецької мови та давні запозичення з грецької та латинської мов.

Більшість назв підсобних господарських приміщень є полісемантичними. Засвідчені лексеми функціонують у літературній мові та поширені в інших говорах української мови.

Перспективи подальшого дослідження вбачаємо в аналізі інших лексико-семантичних груп тематичної групи лексики традиційного народного будівництва бойківських говірок, що дасть змогу виявити різноманітні процеси в семантичній структурі та формальних виявах лексем на сучасному етапі.

Список обстежених населених пунктів та їх скорочень

Бгт – Багнувате, Турківський р-н; Бтл – Бітля, Турківський р-н; Брк – Боберка, Турківський р-н; В. Лн – Велика Лінина, Старосамбірський р-н; Глвк – Галівка, Старосамбірський р-н; Глц Ск. – Головецько, Сколівський р-н; Глц Сmb. – Головецько, Старосамбірський р-н; Грбн – Гребенів, Сколівський р-н; Жкт – Жукотин, Турківський р-н; Жпн – Жупани, Сколівський р-н; Зкц – Закіпці, Турківський р-н; Ісаї – Ісаї, Турківський р-н; Клн – Кальне, Сколівський р-н; Ксв – Коростів, Сколівський р-н; Крк – Кривка, Турківський р-н; Лмн – Лімна, Турківський р-н; Лбх С. – Либохора, Турківський р-н; Лбх Т. – Либохора, Турківський; Лсц – Лосинець, Турківський р-н; Мтв – Матків, Турківський р-н; Мшц – Мшанець, Старосамбірський р-н; Ндн – Недільна, Старосамбірський р-н; Нжн – Нижнє, Турківський р-н; Н. Ржн – Нижня Рожанка, Сколівський р-н; Опр – Опорець, Сколівський р-н; Орв – Орів, Сколівський р-н; Орк – Орявчик, Сколівський р-н; Плв – Плав'є, Сколівський р-н; Псп – Присліп, Турківський р-н; Рпн – Ріп'яна, Старосамбірський р-н; Рлч – Розлуч, Турківський р-н; Рсх – Росохи, Старосамбірський р-н; Сглт – Сигловате, Турківський р-н; Спс – Спас, Старосамбірський р-н; Сшц – Сушиця; Трл – Терло, Старосамбірський р-н; Трвк – Тернавка, Сколівський р-н; Тпл – Топольниця, Старосамбірський р-н; Тр'є – Тур'є, Старосамбірський р-н; Тхк – Тухолька, Сколівський р-н; Хщв – Хашів, Турківський р-н; Хщн – Хашованя, Сколівський р-н; Хтр – Хітар, Сколівський р-н; Шдц – Шандровець, Турківський р-н; Ябл – Яблунів, Турківський р-н; Ялн – Ялинкувате, Сколівський р-н; Ямц – Ямельниця, Сколівський р-н.

Список використаної літератури

1. Німчук В. В. Давньоруська спадщина в лексиці української мови / В. В. Німчук. – К. : Наук. думка, 1992. – 414 с.
2. Бичко З. М. Діалектна лексика Опілля / З. М. Бичко. – Львів : Фенікс, 1997. – 136 с.
3. Дорошенко Л. І. До питання визначення типів ареалів східнополіського діалекту (за матеріалами будівельної лексики) / Л. І. Дорошенко // Філологічні науки : зб. наук. праць. – Суми, 1998. – Вип. 1. – С. 18–25.
4. Дорошенко Л. І. Ареалогія будівельної лексики східнополіського діалекту : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / Л. І. Дорошенко. – К., 1999. – 19 с.
5. Євтушок О. М. Народна будівельна лексика Західного Полісся / О. М. Євтушок. – Рівне, 1990. – 145 с.
6. Шило Г. Ф. Будівельна лексика в західноукраїнських говорах / Г. Ф. Шило // Лексика української мови в її зв'язках з сусідніми слов'янськими і неслов'янськими мовами: тези доп. – Ужгород, 1982. – С. 117–118.
7. Пілецький В. І. Генеза лексико-семантичної групи назв будівель для худоби та птиці в наддністрянських говорах півдня Тернопільщини / В. І. Пілецький // Лексика української мови в її зв'язках з сусідніми слов'янськими і неслов'янськими мовами: тези доп. – Ужгород : Вид-во Ужгородського державного університету, 1982. – С. 103–104.
8. Никончук М. В., Никончук О. М. Будівельна лексика правобережного Полісся в лексико-семантичній системі східнослов'янських мов / М. В. Никончук, О. М. Никончук. – Житомир : РВВ облполіграфвидаву, 1990. – 369 с.
9. Бігусяк М. В. Динаміка семантичної структури назв помешкань та їх елементів у говірках Івано-Франківщини / М. В. Бігусяк // Вісник Прикарпатського університету. Філологія. – Івано-Франківськ : Видавництво Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2015–2016. – Вип. 44–45. – С. 3–8.
10. Поліщук Л. Б. Структурна організація та географія назв традиційного будівництва в східнополіських говірках: дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук: спец. 10.02.01 «Українська мова» / Л. Б. Поліщук. – Умань, 2015. – 424 с.

11. Поліщук Л. Б. Номінація підсобних господарських приміщень у східноpodільських говірках / Л. Б. Поліщук // Наукові записки Вінницького педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство): збірник наукових праць. – Вінниця, 2012. – Вип. 16. – С. 313–316.
12. Тодер Д. Будівельна лексика українських говорів Закарпаття як предмет наукового дослідження / Д. Тодер // Сучасні проблеми мовознавства та літературознавства: зб. наук. праць. – Ужгород : Ужгородський нац. ун-т, 2012. – Вип. 17. – С. 63–67.
13. Глуховцева К. Д. Лексика народного побуту українських східнослобожанських говірок : дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : 10.02.02 / К. Д. Глуховцева. – К., 1992. – 427 с.
14. Сердега Р. Л. Сільськогосподарська лексика в говірках Центральної Слобожанщини (Харківщини) / Р. Л. Сердега. – Харків, 2012. – 217 с.
15. Тищенко Л. М. Південнослобожанські назви приміщень для зберігання зерна та снопів у просторовій та часовій проекції / Л. М. Тищенко // Лінгвістика : зб. наук. праць. – Луганськ : Альма-матер, 2006. – № 1. – С. 157–164.

Джерела

- СУМ – Словник української мови: В 11 т. – К. : Наук. думка, 1970–1980. – Т. I–XI.
- ЕСУМ – Етимологічний словник української мови: У 7 т. – К. : Наук. думка, 1982–2012. – Т. 1–6.
- СУМ¹⁴⁻¹⁵ – Словник староукраїнської мови XIV–XV ст.: У 2-х т. – К. : Наукова думка, 1977–1978. – Т. 1–2.
- Ващ. – Ващенко В. С. Лінгвістична географія Наддніпрянщини. Лексичні матеріали / В. С. Ващенко. – Дніпропетровськ, 1968. – 158 с.
- ДЛАЗО – Дзедзелівський Й. О. Лінгвістичний атлас українських народних говорів Закарпатської області УРСР: Лексика / Й. О. Дзедзелівський. – Ужгород : Вид-во Ужгородського ун-ту, 1958–1993. – Ч. I. Он. – Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок: У 2 ч. / М. Й. Онишкевич. – К. : Наук. думка, 1984. – Ч. I–II.
- Шило – Шило Г. Наддністрянський регіональний словник / Г. Шило. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2008. – 288 с.
- Пирт. – Пиртей П. С. Короткий словник лемківських говірок / П. С. Пиртей. – Івано-Франківськ : Сіверсія МВ, 2004. – 364 с.
- СБГ – Словник буковинських говірок / за заг. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2005. – 688 с.
- ГГ – Гуцульські говірки. Короткий словник / відп. ред. Я. Закревська. – Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1997. – 232 с.
- Пшеп. – Пшеп'юрська-Овчаренко М. Мова українців Надсяння / М. Пшеп'юрська-Овчаренко; [вступ та наук. ред. М. Лесів]. – Перемишль, 2007. – С. 258–266.
- Аркуш. – Аркушин Г. Л. Словник західнополіських говірок: У 2 т. / Г. Л. Аркушин. – Луцьк, 2000. – Т. 1–2.
- Євтуш. – Євтушок О. М. Атлас будівельної лексики Західного Полісся / О. М. Євтушок. – Рівне : Держ. ред.-вид. підприєм., 1993. – 134 с.
- Негр. – Негрич М. Скарби гуцульського говору: Березові / М. Негрич. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2008. – 224 с.
- Грінч. – Словарь української мови / упоряд. з доданням власного матеріалу Б. Грінченко. – К. : Наук. думка, 1996–1997. – Т. 1–4.
- Фасмер – Фасмер М. Этимологический словарь русского языка : в 4 т. / М. Фасмер ; под ред. и с предисл. Б. А. Ларина. – Пер. с нем. и доп. О. Н. Трубачева. – 2-е изд., стереотип. – М. : Прогресс, 1986–1987. – Т. 1–4.
- Сабад. – Сабадош І. В. Словник закарпатської говірки села Сокирниця Хустського району / І. В. Сабадош. – Ужгород : Ліра, 2008. – 478 с.
- ПГ – Піпаш Ю. О., Галас Б. К. Матеріали до словника гуцульських говорів (Косівська Поляна і Росішка Рахівського району Закарпатської області) / О. Ю. Піпаш, Б. К. Галас. – Ужгород : Графіка, 2005. – 266 с.
- Лис. – Лисенко П. С. Словник поліських говорів / С. П. Лисенко. – К. : Наук. думка, 1974. – 260 с.

References

1. Nimchuk, V. V. (1992). *Acient Russian heritage in vocabulary of the Ukrainian language*. K.: Nauk. dumka (in Ukr.).
2. Bychko, Z. M. (1997). *Dialectal vocabulary of the Opallia*. Lviv: Fenix (in Ukr.)
3. Doroshenko, L. I. (1998). *To the question to definition types of the areas East Polissia // Filolohichni nauky. Zbirnyk naukovykh prats. Sumy, V. 1. 18–25* (in Ukr.)
4. Doroshenko, L. I. (1999). *Areal placing of the building vocabulary in the East Polissia dialects*. K. (in Ukr.)
5. Yevtushok, O. M. (1990). *Folk building vocabulary of the West Polissia*. Rivne. (in Ukr.)

6. Shylo, H. F. (1982). *Building vocabulary in western Ukrainian dialects* // Vocabulary of the Ukrainian language in connection with the neighboring Slavic and non-Slavic languages.: Abstracts of reports. Uzhhorod. 117–118 (in Ukr.)
7. Piletskyi, V. I. (1982) *The genesis of the lexical-semantic group the names of buildings for cattle and poultry in the transdnestrrian dialects of the south of Ternopil region* // Vocabulary of the Ukrainian language in connection with the neighboring Slavic and non-Slavic languages: Abstracts of reports. Uzhhorod. 103–104 (inUkr.)
8. Nykonchuk, M. V. (1990). *Building vocabulary of Right-bank Polissia in the lexical and semantic system East Slavic languages*. Rivne (in Ukr.)
9. Bihusiak, M. V. (2015–2016). *The dynamics of semantic of the names of the dwellings in the dialects of the Ivano-Frankivsk region* // Bulletin of Beforecarpathian University of Vasyl Stefanyk. V. 44–45. 3–8 (in Ukr.)
10. Polishchuk, L. B. (2015). *Structural organization and geography of the names of traditional construction in the East Podillya dialects*: diss. for the degree of candidate of philol. sciences: specialty 10.02.01. «Ukrainian language». Uman' (in Ukr.)
11. Polishchuk, L. B. (2012). *Nomination of auxiliary household rooms in the East Podillya dialects* // Scientific notes of the Vinnitsa Pedagogical University of Mikhailo Kotsiubynskyi. Series philology (linguistics): coll. of scientific works. Vinnitsa, V. 16. 313–316 (in Ukr.)
12. Toder D. (2012). *Building vocabulary of the Ukrainian dialects of Transcarpathia as a subject of research* // Modern problems of linguistics and literary criticism: coll. of scientific works. Uzhhorod: Uzhhorod National University. V. 17. 63–67 (in Ukr.)
13. Hlukhovtseva, K. D. (1992). *The vocabulary of folk life of Ukrainian East Slobozhan's dialects*: diss. for the degree of candidate of philol. sciences: specialty 10.02.01. «Ukrainian language» (in Ukr.)
14. Serdeha, R. L. (2006). *Names of outbuildings in Central Slobozhanshchina dialects*. Bulletin of Kharkiv National University of V. N. Karazin: series philology. Kharkiv. V. 47. 36–39 (in Ukr.)
15. Tyshchenko, L. M. (2006). *South Slobozhan's names of premises for storage of grain and sheaves in spatial and temporal projection*. Linguistics: coll. of scientific works. Lugansk: Alma-mater. № 1. 157–164 (in Ukr.)

Sources

- СУМ – *Dictionary of the Ukrainian language* (1970–1980): In 11 v. K.: Nauk. Dumka. V. I–XI (in Ukr.)
- ЕСУМ – *Etymological dictionary of Ukrainian language* (1982–2012): In 7 v. K.: Nauk. dumka, V. 1–6 (in Ukr.)
- СУМ¹⁴⁻¹⁵ – *Dictionary of acient Ukrainian language XIV – XV cm.* (1977–1978): In 2 V. K.: Naukova dumka. V 1–2 (in Ukr.)
- Ваш. – Vashchenko V. S. (1968). *Linguistic geography of the Upper Dnieper. Lexical materials*. Dnipropetrovsk (in Ukr.)
- ДЛАЗО – Dzendzelovskiy Y. O. (1958–1993). *Linguistic atlas of Ukrainian folk dialekt of the Transcarpathian region of the Ukrainian SSR: Vocabulary*. P. I. - Uzhgorod: View of Uzhgorod University (in Ukr.)
- Он. – Onyshkevych M. I. *Dictionary of Boiko dialects* (1984): In 2 p. K.: Nauk. Dumka. P. I–II (in Ukr.)
- Шило – Shylo H. (2008). *Upper Dnister regional dictionary*. Lviv: Institut of Ukrainian knowledge of I. Krypiakevych NAN of Ukraine (in Ukr.)
- Пирт. – Pyrtei P. S. (2004). *Short dictionary of Lemko dialects*. Ivano-Frankivsk: Siversiia MV (in Ukr.)
- СБГ – *Dictionary of Bukovina dialects* (2005). / Za zah. red. N. V. Huivaniuk. – Chernivtsi: Ruta (in Ukr.)
- ГГ – *Hutsul dialects. Short dictionary* (1997). Lviv : Institut of Ukrainian knowledge of I. Krypiakevych NAS of Ukraine (in Ukr.)
- Пшеп. – Pshep'yurska-Ovcharenko M. (2007). *The language of Ukrainians Nadseny* [Introduction and Sciences. Ed. M. Lesiv]. Przemysl (in Ukr.)
- Аркуш. – Arkushyn H. L. (2000). *Dictionary of Western Polissia dialects*. Lutsk., V. 1–2 (in Ukr.)
- Євтуш. – Yevtushok O. M. (1993). *Atlas of the construction vocabulary of Western Polissya*. Rivne: State ed-sight enterprises (in Ukr.)
- Нерп. – Negrych M. (2008). *Treasures of the Hutsul dialect: Berezovy*. Lviv: Institute of Ukrainian knowledge of I. Krypiakevych NAS of Ukraine (in Ukr.)
- Грінч. – *Dictionary of the Ukrainian language* / order. with the addition of his own material B. Grinchenko (1996–1997) K.: Nauk. dumka. V. 1–4 (in Ukr.)
- Фасмер – Fasmer M. (1986–1987). *Etymological dictionary of the Russian language*: in 4 volumes, Ed. and with the pref. B. A. Larina. Trans. with him. and additional. O. N. Trubacheva. 2 nd ed., The stereotype. M. : Progress, V. 1–4 (in Rus)
- Сабад. – Sabadosh I. V. (2008). *Dictionary of the Transcarpathian dialect of the village of Sokyrynitsa, Khust district*. Uzhhorod: Lyra. (inUkr.)
- ПГ – Pipas Y. O., Galas B. K. (2005). *Materials to the dictionary of Hutsul dialects (Kosivska Polyana and Roshicha of Rakhiv district of Transcarpathian region)*. Uzhgorod: Graphics (in Ukr.)
- Лис. – Lysenko P. S. (1974). *Dictionary of the Polissya dialects*. K.: Nauk. dumka (in Ukr.)

CHAHAN Oksana Ivanivna,

Theacher of the Department of Humanitarian sciences at Higher military educational institution

e-mail: oksanachagan@ukr.net

THE NAMES OF THE AUXILIARY HOUSEHOLD PREMISES IN THE BOYKO DIALECTS

Abstract. Introduction. *Transformatijn of national building traditions causes various changes in the vocabulary. They are caused both by linguistic factors and by external linguistic factors. Therefore the study of building vocabulary caused the scientific interest of many linguists from different language-territorial formations. However, the building vocabulary of Boyko dialects as a system has not been the subject of a separate study.*

The purpose of the article is to carry out lexical-semantic analysis of the names of the auxiliary household premises as a segment of thematic group of vocabulary of traditional construction in Boyko dialects, to investigate the etymology and the motivation of the names, to find out the method of nomination, to find lexical parallels in other dialects.

Main results of the research. *The names of the auxiliary household premises in the Boyko dialect were investigated in the article. The origin of these words was found out, the motivation features were discovered, which was the reason for naming; the lexical parallels in other Ukrainian dialects were given.*

It was established that the main explored lexical and semantic group is formed mostly from Ukrainian derivation. Less of the words are borrowed from German language and there are some old borrowings from Greek and Latin languages.

The following motivation features are typical for creating new names: "agricultural producing or the thing to store", "the way of using the room", "the location of the premises".

The lexical and semantic group of the names of auxiliary household premises in the Boyko dialect represent lexemes with semantics: "storage room for keeping grain", "a fenced place for keeping the grain", "the building for keeping reap, hay, chaff and as well for threshing and straining etc", "the room for keeping hay, straw, halves", "the fenced place in a hay storage barn", "the place for grinding, cleaning and drying the grain", "the room for a cart and other equipment".

The definition "the room for keeping grain" uses the specific lexeme "komora" and borrowed lexeme from German language "shpyklar" ("shpyhler, shpykliir"). The names form semantic contrast "the room under one roof with the residential area": "a separate building near house".

The fenced place for keeping grain is represented by verbal non-facsimile formation "susik", "vidsik", that have lexical parallels in many Ukrainian dialects.

For defining the building for threshing and straining in the Boyko dialect there are used lexemes "boishche", "stodola".

Among the names of premises for keeping hay, straw, chaff were found specific lexemes "polovnyk" (options "peleynyk, pylyvnyk, polydnyk"), "perylo" (pyrylo, perylo), "zagata", "prybik" and the borrowed lexeme from German language "shopa".

Names "pid", "podynok", "piddashok", "piddashya", "podrya", "pidry", "bantyna", "banty", "banta", "pat", "heryndyna", "the room for storing hay, straw, chaff" is called not separate building, but the constructive part over the premises.

Scientific novelty of research results. *In the article lexical-semantic analysis of the names of the auxiliary household premises from the Boyko dialects.*

Most of the the auxiliary household premises names are polysemantic. The Following lexemes function is in the literature language and widely spread in other dialects of Ukrainian language

Conclusion and specific suggestions of the author. *Learning the building vocabulary made it possible to implement preservation of archaic vocabulary, to determine replenishment of the thematic group with new names. We consider to carry out an analysis other lexical-semantic group of the building vocabulary from Boyko dialects.*

Key words: *a lexeme, the lexical and semantic group, semantics, motivation, the names of the auxiliary household premises, Boyko dialects.*

Надійшла до редакції 04.04.18

Прийнято до друку 21.04.18